

હું 'શિક્ષણ' શબ્દ તેના ગહન અર્થમાં વાપરું છું. પશુઓને તાલીમ આપી શકાય છે; ફક્ત મનુષ્યોને જ શિક્ષિત કરી શકાય છે. શિક્ષણમાં અંગત રીતે ભાગ લેવાની અને પરિવર્તનની જરૂર પડે છે. શિક્ષણ કોઈને આપી શકાતું નથી; એ અંતરથી આત્મસાત્ કરવું પડે છે. શિક્ષણમાં મનની કેળવણીનો સમાવેશ થાય છે, એનો હેતુ ફક્ત બજારમાં વેચતા માલ તરીકે મૂકાવાનો નથી હોતો.

- નાની પાલખીવાળા

દીપે અરુણું પરભાત

પ્રિય વાચક મિત્રો,

શિક્ષણ થકી ત્રણ બાબતોની કેળવણી પ્રાપ્ત કરવાની હોય છે. મન, બુદ્ધિ અને હૃદયની શક્તિઓને ઓળખવી, તેનો વિસ્તાર કરવો અને છેલ્લે, એકમેકમાં ઓગાળી દેવી. આપણા જીવનના લક્ષ્યાંકો પ્રાપ્ત કરવા માટે કુદરતે આપણને બે પ્રકારની શક્તિઓ આપી છે. એક છે શરીરની શક્તિ અને બીજી છે મનની શક્તિ. શારીરિક શક્તિઓથી વ્યક્તિ ભૌતિક સુખ સંપત્તિ, રોટી, કપડાં, મકાન પ્રાપ્ત કરી શકે. જ્યારે મનની શક્તિઓ જાગ્રત થાય ત્યારે જ શારીરિક શક્તિઓ કાર્યાન્વિત થાય છે. વ્યક્તિ દ્વારા લેવાતો પ્રત્યેક નિર્ણય પ્રથમ મનમાં ધારણા પામે છે ત્યારબાદ પ્રવૃત્તિ સ્વરૂપે શરીર દ્વારા આકાર પામે છે, મનની શક્તિઓ ઉજાગર થાય તો જ વ્યક્તિ જીવનનાં લક્ષ્યાંકોને પ્રાપ્ત કરવાનો પાયો બનાવી શકે.

મનના બે પ્રકાર છે : જાગ્રત મન અને અર્ધજાગ્રત મન. જાગ્રત મનનું કાર્ય શારીરિક ક્રિયાઓ, વિચાર, અર્થઘટન, બુદ્ધિને લગતા નિર્ણયો, અમલ કરવો, ઈચ્છા થવી જેવી બાબતો સાથે સંકળાયેલ છે. શરીરની કુલ શક્તિઓ પૈકી ૧૦ ટકા જેટલો ભાગ આ જાગ્રત મન પાસે હોય છે. મનનો બીજો ભાગ છે અર્ધજાગ્રત મન. અર્ધજાગ્રત મનમાં સંવેદના, અંતરાત્માનો અવાજ, ટેલીપથી, યાદશક્તિનો ભંડાર, લાગણીનો આંક, ડહાપણ, પ્રજ્ઞા જેવી બાબતોનો સમાવેશ થાય છે. અર્ધજાગ્રત મનના સક્રિય થવાથી મનમાં પ્રબળ ઈચ્છાશક્તિ પ્રગટે છે. પ્રગટ થયેલી પ્રબળ ઈચ્છાને અર્ધજાગ્રત મન થકી શરીરના કોષોને તે મુજબ કાર્ય કરવાની શક્તિ મળે છે. અર્ધજાગ્રત મનના આદેશોનું જાગ્રત મન પાલન કરે છે જે થકી સફળતાનો પાયો બંધાય છે, આમ, જાગ્રત મનની સફળતાનો આધાર અર્ધજાગ્રત મન દ્વારા અપાતા આદેશો છે. અર્ધજાગ્રત મનથી લક્ષ્ય નક્કી કરી તે હાંસલ થશે જ તેવી દ્રઢ માન્યતા પ્રસ્થાપિત થઈ જાય તો જાગ્રત મન હકારાત્મક તરંગોથી સમગ્ર શરીરમાં હકારાત્મક

ઊર્જાનો ધોધ વહેવડાવી સફળતા તરફ દોરી જાય છે. આમ, મનની શક્તિઓને જાગ્રત કરવાનું પાયાનું કામ યોગ્ય તાલીમ થકી થઈ શકે છે. આપણે અર્ધજાગ્રત મનમાં ૯૦ ટકા જેટલી શક્તિઓ સુષુપ્ત પડી રહેલી છે, તે અગ્નિ પર બાઝી ગયેલી રાખને ઊડાડી, પુનઃ અગ્નિને પ્રજ્વલિત કરવાનો છે. અર્ધજાગ્રત મનને કેળવી તેમાં ભાવિ જીવનપથનાં સુંદર ચિત્રો સજાવી તેને સાર્થક કરવા વ્યક્તિમાં અંદર પડેલી શક્તિઓને ઉજાગર કરવાનું કાર્ય એ શિક્ષણનું પ્રથમ કર્તવ્ય છે.

જાગ્રત મનથી ઘડાતી શક્તિઓ બન્ને પ્રકારની હકારાત્મક તથા નકારાત્મક હોઈ શકે. બુદ્ધિની શક્તિઓ વિકસાવી આપણે વિવેકની શક્તિઓ ખીલવી, ક્ષીર નીરને અલગ તારવવા બુદ્ધિની શક્તિઓ પણ ખીલવી પડે. મન અને બુદ્ધિની શક્તિઓ ખીલે એટલે હૃદયની શક્તિઓને વિસ્તારવાથી વ્યક્તિ પરિપક્વ બને. પરિપક્વતા એટલે... ક્રોધ ઉપર કાબુ, કોઈપણ પ્રકારની તોડફોડ અથવા હિંસા વિના મતભેદ દૂર કરવાની ક્ષમતા... લાંબા ગાળાના ફાયદા માટે વર્તમાનનો ક્ષણિક આનંદ જતો કરવાની ધૈર્યભરી સમજદારી... સાતત્ય, વિરોધી વાતાવરણ વચ્ચે પણ અવિરત કાર્યક્ષમ રહીને લક્ષ્ય સુધી પહોંચવાની ક્ષમતા... વિખવાદ, હતાશા, પ્રતિકૂળતા અથવા પરાજયનો - ફરિયાદ કર્યા વિના - સામનો કરવાની તાકાત... દ્રઢ નિર્ણય શક્તિ અને લીધેલા નિર્ણય પાળવાની સજ્જતા... વિનમ્રતા - 'હું ખોટો છું' તેમ કહેવાની તૈયારી અને 'મેં તને કહ્યું હતું ને !' એમ ક્યારે ન કહેવું તેની સમજ... વિશ્વસનીયતા, શ્રદ્ધેયતા, કટોકટીની ક્ષણે અડીખમ ઊભા રહેવાની અડગતા... પોતાની જાત સાથે સંવાદિતા સાધીને જીતવાની કલા. એમ કહી શકાય કે પરિપક્વતા એટલે અભાનપણે આધ્યાત્મિકતાને પ્રગટાવતી જીવનભાવના. આપણને મળેલા હૃદયમાં સદ્ભાવનાના સાથિયા પૂરવાથી કેળવણી તેના પૂર્ણ સ્વરૂપમાં પ્રગટી શકે.

સ્ટીફન કોવી તેના આંતરરાષ્ટ્રીય બેસ્ટ સેલર પુસ્તક, “ધી સેવન હેબીટ્સ ઓફ હાઈલી ઈફેક્ટીવ પીપલ - પાવરફૂલ લેસન્સ ઈન પર્સનલ ચેન્જ”માં જણાવે છે કે, “આપણે આપણા વિશે જે વિચારીએ છીએ તે નહીં પરંતુ આપણે જે વારંવાર ઉચ્ચારીએ અને આચરીએ છીએ તે જ આપણું સાચું ચારિત્ર્ય છે. તેથી જ, સફળતા અને શ્રેષ્ઠત્વ મનુષ્યની કોઈ અમુક ક્રિયા કે અકસ્માત નથી, પરંતુ તેની આદતો હોય છે. આ આદતો દોરડા જેવી હોય છે - નાના નાના તાંતણાઓના બળથી બનેલું દોરડું જલદી તોડી શકાતું નથી, તેવું જ આપણી આદતો અને ચારિત્ર્યનું પણ છે. ચારિત્ર્ય ઘડતર સારી આદતો થકી બનનારી લાંબા ગાળાની પ્રક્રિયા છે. સારી આદતો, ચિંતન, સતત અભ્યાસ અને સજાગ પ્રયત્નોથી ઘડી શકાય છે. કંઈક કરવાની અભિપ્તિ - પ્રબળ ઈચ્છાશક્તિ, (Desire), શું કરવું છે તથા શા માટે કરવું છે તે અંગેની માહિતી એટલે કે જ્ઞાન (Knowledge) અને કેવી રીતે કાર્ય કરવું છે તે અંગેની પૂરી જાણકારી એટલે કે કૌશલ્ય (Skills) - આ ત્રણ બાબતો અંગેનો સમગ્ર વ્યક્તિમાં થાય તો સારી ટેવોનું નિર્માણ થાય છે. જીવનભર સારી ટેવોને જાળવી રાખવી એ સફળતાની ગુરુ ચાવી છે.

દરેક વ્યક્તિ જીવનની શરૂઆતમાં અન્ય પર આધારિત હોય છે. પરાવલંબન એ ‘તમે’ નો નકશો છે. જેમ કે, તમે મારી કાળજી રાખો, તમારા કારણે જ હું નિષ્ફળ ગયો, તમારા લીધે હું આમ કરું છું, વિગેરે. પોતાની જાત ઉપર અંકુશ મળવાથી વ્યક્તિ સ્વાવલંબિત બને છે. સ્વાવલંબન એ ‘હું’ નો નકશો છે, જેમકે - હું કરીશ, હું જવાબદાર છું, હું સ્વતંત્ર છું, અહીં હું જીવનની પસંદગી કરું છું. પરિપક્વતાની અખંડ પ્રક્રિયા પરાવલંબનથી સ્વાવલંબનમાં અટકતી નથી પરંતુ તે પરસ્પરાવલંબન સુધી વિસ્તરે છે. પરસ્પરાવલંબન એ ‘આપણો’ નકશો છે. આપણે કરીશું, આપણે કર્યું, અહીં આપણે એકબીજાની પ્રતિભા અને શક્તિઓનો સમાવેશ કરી કંઈક સહસર્જન કરવાની વાત આવે છે. જીવનમાં સફળતા મેળવવા માટે હૃદયમાં પરાવલંબનથી (Dependent), સ્વાવલંબન (Independent) તરફ અને સ્વાવલંબન તરફથી પરસ્પરાવલંબન (Interdependent) તરફ ઉદ્ધારોહણ થવું જરૂરી છે.

સ્ટીફન કોવી પરાવલંબનમાંથી સ્વાવલંબન મેળવવા જાત પર વિજય મેળવવી જરૂરી જણાવે છે. આ ત્રણે વિલક્ષણતાઓ (habits) વિકસાવવી જરૂરી છે. પ્રથમ તે ઉત્તમ વિજય તે જાત પરની જીતમાં Be Proactive (અગમચેતી રાખો) છે. જેમાં જીવનની પસંદગી કરતા શીખવાનું છે. દ્વિતીય વિલક્ષણતા - લક્ષ્યને દ્રષ્ટિ સમક્ષ રાખીને જીવો (Begin with the end in mind) અને ત્રીજી વિલક્ષણતા - જીવનની પ્રથમ અગ્રિમતાને પ્રથમ રાખો-ની છે. (Put first thing first) આ ત્રણ સુટેવોનું નિર્માણ થતાં વ્યક્તિના જીવનમાં આત્મવિશ્વાસની માત્રામાં અદ્યત્ન વધારો થતાં સફળતાનો માર્ગ સરળ તથા સપાટ થાય છે.

જીવનમાં સફળતા માત્ર સ્વાવલંબન પૂરતી મર્યાદિત ન હોઈ શકે. વ્યક્તિ તેના કૌટુંબિક, સામાજિક, દેશ તથા માનવજાતના સમગ્ર પરિપ્રેક્ષ્યમાં સફળતા મેળવે તો જ તે સાચી સફળતા કહેવાય. આ માટે પરસ્પરાવલંબન અને સહજીવનના સિદ્ધાંતોનો વ્યક્તિના જીવનમાં વણાઈ જવા જરૂરી છે. આ માટે બીજી ત્રણ સારી ટેવોનું સર્જન થવું જરૂરી છે. સૌનો વિજય થાય તેવી ભાવના તથા સૌના ફાયદા માટે મથતા રહેવું (Think Win-Win), પહેલાં સમજવા પછી જ બીજાને સમજાવવા પ્રયત્ન કરવા (Seek first to understand, Then to be understood) અને છઠ્ઠે, એકમાં એક ઉમેરી અનંત સહસર્જનો કરવા (Synergies)- આ ત્રણ સુટેવો થકી પરસ્પરાવલંબનનું ઘડતર થાય છે. આ છ ટેવોથી વ્યક્તિ સફળ થાય પરંતુ આ સફળતાને સતત ટકાવી રાખવા કરવતની ધાર તેજ રાખવી (Sharpen the saw) ખૂબ જરૂરી છે. વ્યક્તિનું શરીર, મન, બુદ્ધિ તથા હૃદયને હંમેશા ધારદાર રાખવાથી વ્યક્તિ સફળતાની સીડી પર સતત ઉપર ચઢતો રહે છે.

સફળતાથી મહાનતા તરફના પ્રયાણ માટે મુખ્ય ભાર આંતરિક શક્તિઓને ઉજાગર કરવાની બાબતને સ્ટીફન કોવી આઠમી ટેવ તરીકે તેના અન્ય પુસ્તક “The 8th Habit - From Effectiveness to Greatness”માં જણાવે છે. આંકડા, માહિતી અને જ્ઞાનથી ઉપર ઊઠી સહાપણ વધારવાની આ વાત છે. આઠમી આ ટેવને Find Your Voice and Inspire others to Find Theirs તરીકે વર્ણવતાં અંતરાત્માનો સંબંધ Talent, Passion, Need અને Conscienceનું બેલેન્સમાંથી નિપજતી શક્તિ છે, જેને ઉજાગર કરવાની છે.

સ્વેટ માર્ડન લખે છે, “ સફળતા એ વ્યક્તિગત બાબત છે. તમારે જાતે તેની વ્યાખ્યા કરવી પડે. તમારી જાતને પૂછો કે તમારે શું જોઈએ ? કઈ વસ્તુ તમને સૌથી વધારે સુખી કરશે ? બીજાઓની વાત ભૂલી જાઓ. તમારા વિષે જ વિચારો. આ જગતમાં તમે એક વિશિષ્ટ વ્યક્તિ છો. બીજું કોઈ તમારા જેવું નથી. તમારી સફળતાનો અર્થ તમારે જ કરવાનો છે.”

અંતે, અનુવ્રત અનુશાસ્તા આચાર્યશ્રી મહાપ્રજ્ઞાજી - “મીતર है अनन्त शक्ति का स्रोत” ગ્રંથમાં દર્શાવે છે કે, “ जो अपने आपको नहीं पहचानता, वह बाहरका बहुत-कुछ पाकर भी दरिद्र होता है और जो अपने-आपको पहचान लेता है, वह बाहर से अकिंचन होकर भी समृद्ध होता है । ... आन्तरिक विश्वास प्रबल हो तो समृद्धि ही, समृद्धि है । वह दुर्बल हो तो दरिद्रता ही दरिद्रता है । समृद्धि और दरिद्रता तुम्हारे अपने विश्वासकी परिधि में ही है ।”

૫ ડિસેમ્બર, ૨૦૦૯

બી.એ. પ્રજાપતિ
કુલપતિ

યુનિવર્સિટી ન્યૂઝ

અનેરો અવસર

તા. ૨૯-૧૧-૨૦૦૯ના રોજ યુનિવર્સિટી પરિસર ખતે કુલપતિશ્રી ડૉ. બી.એ. પ્રજાપતિના અધ્યક્ષપદ તળે મુખ્યમંત્રીશ્રી નરેન્દ્ર મોદી, મંત્રીશ્રીઓ સર્વશ્રી મંગુભાઈ પટેલ, શ્રી નરોત્તમભાઈ પટેલ, શ્રી નીતિનભાઈ પટેલ, સાંસદ દર્શનાબેન જરદોશ, શ્રી સી.આર. પાટીલ, ધારાસભ્યશ્રી કિશોરભાઈ વાંકાવાળા, મેયરશ્રી રણજીતભાઈ ગિલીટવાળા, દાતાશ્રીઓ, યુનિવર્સિટી સત્તામંડળના સભ્યશ્રીઓ તથા યુનિવર્સિટી પરિવારની ઉપસ્થિતમાં અનેરો અવસર ઉજવાઈ ગયો.

મુખ્યમંત્રીશ્રી નરેન્દ્ર મોદીએ (૧) ડે કેર એન્ડ બેસિક ફેસિલિટીસ ફોર વિમેન સેન્ટર (૨) એન્વાયરનમેન્ટ એન્ડ ફાર્માસ્યૂટિકલ કેમિસ્ટ્રી ડિપાર્ટમેન્ટ (૩) એજ્યુકેશન ડિપાર્ટમેન્ટના બિલ્ડિંગના એકસ્ટેન્શન ભવનનું ઉદ્ઘાટન કર્યું તથા શ્રી છગનભાઈ બી. પટેલ સ્ટેડીયમ એન્ડ ક્રિકેટ એકેડેમીનો મુખ્યમંત્રીશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના વરદ હસ્તે શિલાન્યાસ કરવામાં આવ્યો.

આ પ્રસંગે મુખ્યમંત્રીશ્રી નરેન્દ્ર મોદીએ યુનિવર્સિટીના વિકાસ માટે છેલ્લા એક વર્ષમાં પ્રાપ્ત સખાવતના દાતાશ્રીઓ સર્વશ્રી મહુવાના જી.એચ. ભક્ત મિમોરિયલ ટ્રસ્ટના શ્રી નારણભાઈ દેસાઈ (મેનેજમેન્ટ એકેડેમી માટે રૂપિયા દોઢ કરોડ), રાષ્ટ્રપુરુષ શ્રી મોરારજી દેસાઈ જન્મ શતાબ્દિ પ્રતિષ્ઠાના શ્રી બિપીનભાઈ દેસાઈ (શ્રી મોરારજી દેસાઈ જન્મ શતાબ્દિ પ્રતિષ્ઠાન, પ્રૉસરા ગામની ૧૫ એકર જમીન, રૂ. ૬૫ લાખના ખર્ચનાં ભવનો, સારવાર માટેનું મુખ્ય મકાન, સ્ટાફ ક્વાર્ટર્સ, ડોક્ટર ક્વાર્ટર્સ) શ્રી ભુલાભાઈ વનમાળીદાસ પટેલ, (શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર પ્રાર્થના હોલ માટે રૂ. ૫૧ લાખ) શ્રી રાણુભાઈ ગિણુભાઈ પટેલ અને શ્રી કમલેશભાઈ પટેલનું (રૂ. પાંચ કરોડની સખાવત, શ્રી છગનભાઈ બાબાભાઈ પટેલ સ્પોર્ટ્સ એકેડેમી) મુખ્યમંત્રીશ્રી નરેન્દ્ર મોદીના વરદ હસ્તે સાલ ઓઢાડી સન્માન કરવામાં આવ્યું હતું.

મુખ્યમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીએ દાતાઓની ભાવનાને આવકારતાં પ્રસંગોચિત વક્તવ્ય આપ્યું હતું. આ પ્રસંગે કુલપતિશ્રી બી.એ. પ્રજાપતિએ જણાવ્યું હતું કે : સ્વર્ણિમ ગુજરાતની અસ્મિતાને ઉજાગર કરવા માટે યુનિવર્સિટીએ એન.એસ.એસ. શિબિર થકી પ્રયાસ કર્યો છે અને સમાજની ભાગીદારીથી યુનિવર્સિટીના વિકાસ માટે મંગળ પ્રારંભ થયો છે.

કાર્યક્રમનું સંચાલન સિન્ડિકેટ સભ્યશ્રી દિનેશભાઈ દાસા તથા આસિસ્ટન્ટ રજીસ્ટ્રારશ્રી પ્રકાશ બચરવાલાએ કર્યું.

(M.O.U.)

(સ્પોર્ટ્સ એકેડેમીનો શિલાન્યાસ વિધિ)

(ઉદ્ઘાટન કાર્યક્રમ)

(દાતાશ્રીઓનું સન્માન)

કાર્યશાળા

ગુજરાત સરકારે પ્રગતિશીલ અભિગમ દર્શાવી કેટલાંક મહત્વના પગલા લીધાં છે. તે પૈકી ગુજકોસ્ટ (ગુજરાત સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી) જીએસબીટીએમ (ગુજરાત સ્ટેટ બાયોટેકનોલોજી મશીન) સ્ટેટ મેડીસીનલ પ્લાન્ટસ બોર્ડ, સ્ટેટ બાયોડાયવર્સિટી બોર્ડ ગુજરાત ઈકોલોજી કમિશન ઉદાહરણ છે. ઉપરાંત સ્વર્ણિમ ગુજરાત ઊંચવણીના ભાગ રૂપે ગુજરાત સરકારના ઉચ્ચ શિક્ષણ વિભાગે કેટલાંક વૈજ્ઞાનિક જર્નલ્સની શ્રેણી પણ શરૂ કરી છે. આનો મુખ્ય હેતુ એ છે ઉચ્ચ શિક્ષણની ગુણવત્તા સુધારણા તથા જરૂરી એવું લોકભોગ્ય જ્ઞાન પ્રસારે અને લોકો સુધી પહોંચે. પર્યાવરણ શિક્ષણની મહત્તાને મહત્ત્વ આપતાં ભારતીય સર્વોચ્ચ ન્યાયાલયે આ વિષયનું શિક્ષણ વિશ્વવિદ્યાલયોમાં ફરજિયાત બનાવ્યું. જૈવ વૈવિધ્ય પર્યાવરણનું અગત્યનું ઘટક છે. કોઈ પણ વિસ્તારની જાતિઓ (સ્પીસીઝ), લઘુ જાતિઓ (જીનોમ) તથા રહેઠાણ (હેબીટેટ)ના કુલ જથ્થાને જૈવ વૈવિધ્ય કે બાયોડાયવર્સિટી કહે છે. વિશ્વમાં જીવોની કુલ જાતિઓ ૩ કરોડ છે. જેમાં ૧૦ લાખ પ્રાણીઓની જાતિઓ ૨.૫ લાખ વનસ્પતિઓની જાતિઓ અને બાકીના જીવાણુ-વિષાણુઓ છે. વિશ્વની માનવ વસ્તી અંદાજીત ૬.૨ અબજની છે. વિશ્વભરમાં જૈવ વૈવિધ્યની દ્રષ્ટિએ નંબર એક પર આવે છે. ગ્રામીણ (૫૫૦૦૦

જાતિઓ) અને ભારતનો નંબર છે ૧૦ મો (૧૭૦૦૦ જાતિઓ). આ જાતિઓમાંથી આશરે ૨૦૦૦ વનસ્પતિની જાતો ગુજરાતમાં થાય છે. એવું કહેવાય છે કે વિકાસ અને બદલાતા પર્યાવરણને કારણે આશરે ૩૦,૦૦૦ જાતિઓ વિનાશના આરે છે. ભારતની વિનાશાદિન જાતિઓની વિગત સમાવતા પુસ્તકને રેડ ડાટા બુક કહેવાય છે. બોટનીકલ સર્વે ઓફ ઈન્ડિયા આ જાતો પર ખાસ ઈમ્પરેખ રાખે છે. ગુજરાતની આવી જાતિઓની સંખ્યા છે ૩૬૫, અર્થાત જો કાળજી ન રખાય તો આગામી સમયમાં આ ૩૬૫ જાતિઓ ક્રમશઃ નાશ પામશે.

જૈવ વૈવિધ્યનું મહત્ત્વ લોકો સુધી પહોંચે તે ધ્યાનમાં રાખી ગુજરાત સરકારના વન અને પર્યાવરણ વિભાગના બાયોડાયવર્સિટી બોર્ડ અને દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટીના સંયુક્ત ઉપક્રમે તા. ૩-૧૨-૨૦૦૯ના રોજ એક દિવસીય કાર્યશાળા કુલપતિશ્રી ડૉ. બી. એ. પ્રજાપતિના અધ્યક્ષ પદે યોજાઈ ગઈ.

બાયોડાયવર્સિટી બોર્ડના સભ્ય સચિવશ્રી એન.એસ.ચાઘવે બાયોડાયવર્સિટી એક્ટ, તેની જોગવાઈઓ અને જ્ઞાન પ્રસારના પગલાઓની સમજ આપી હતી.

અધ્યક્ષરથાનેથી કુલપતિશ્રીએ આ પ્રકારના કાર્યક્રમોને આવકારતા કહ્યું હતું કે, યુનિવર્સિટી વિશ્વવિદ્યાલય તરીકેનો પોતાનો વૈશ્વિક વ્યાપ વધારવા કૃત નિશ્ચયી છે. અને આ પ્રકારના કાર્યક્રમ દ્વારા યુનિવર્સિટી સંલગ્ન સર્વે કોઈ સુધી પહોંચવા પ્રયત્ન કરે છે. વધુમાં કુલપતિશ્રીએ યુનિવર્સિટી પ્રતિષ્ઠાન ખાતે રીજીયનલ સ્ટડી સેન્ટર શરૂ કરવા શિક્ષકોને આહવાહન કર્યું હતું. પ્રસ્તુત કેન્દ્ર સામાજિક, સાંસ્કૃતિક અને જૈવ વૈવિધ્યને લગતું દસ્તાવેજીકરણ, પ્રદર્શન તથા સંશોધનો હાથ ધરશે. કાર્યશાળા દરમ્યાન વિભાગના અધ્યક્ષશ્રી ડૉ. મીનુ પરબીઆ, ડૉ. એસ. કે. ટાંક, ડૉ. એમ.એન. રેઢી, ડૉ. વાસુદેવ રાવે વ્યાખ્યાનો આપ્યાં હતાં.

ડૉ. રેઢીએ બહરથી આવી સ્થાઈ થઈ જતી ઈનવેઝીવ સ્થીસીઝ યાને આક્રમણકારક જાતિઓનો ખ્યાલ આપી સચેત રહેવાં જણાવ્યું હતું. અર્થશાસ્ત્રના પ્રાધ્યાપક ડૉ. રાવે જૈવ વૈવિધ્યને આર્થિક અને સામાજિક પરિપ્રેક્ષ્યમાં લોકો સમક્ષ મુકી આપી તેના મહત્ત્વને ઉજાગર કર્યું હતું.

Conference

વ્યાપાર અને ઉદ્યોગ સંચાલન વિભાગનાં રીડર, ડૉ. મનિષા પાનવાલાએ Global Business School, Mumbai અને RAISONI Group દ્વારા આયોજીત તથા Maharashtra Chamber of Commerce, Industry and Agriculture, Mumbai અને Vidarbha Industries Association, Nagpurના સહકારથી સંપન્ન થયેલ International Management Research Conference, Mumbaiમાં તા. ૩૧-૧૦-૨૦૦૯ થી ૧-૧૧-૨૦૦૯ દરમ્યાન ઉપસ્થિત રહીને (૧) An Investigation on core decision attributes for SUMUL yogurt : a study for Suart, was selected from the marketing area (૨) Social program effectiveness : a study for Surat city, teenagers perspective (૩) Social program effectiveness : a study for traffic week, a perspective of parent (૪) Dimension of liquidity management : a study of the Surat People's Co-Operative Bank in Surat City સ્વતંત્ર રીતે, જયારે Ms. Ranjan Sabhaya સાથે સંયુક્ત રીતે A study on factors affecting buying decision of Life Insurance Policy, with special reference to Surat City વિષય ઉપરનાં શોધપત્રો પ્રસ્તુત કર્યાં હતાં.

આ કોન્ફરન્સમાં બાંગ્લાદેશ, શ્રીલંકા, મલેશિયા તથા ભારતના વિવિધ ભાગોમાંથી પ્રતિનિધિઓ ઉપસ્થિત રહ્યાં હતાં.

કોકોલેજ ન્યૂઝ

વ્યાખ્યાન

એમિટી કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, ભરૂચમાં તા. ૧૪-૧૧-૦૯ના રોજ 'બાળદિન' ઉજવણી અંતર્ગત સુપ્રસિદ્ધ સાહિત્યકાર શ્રી ખોસેફ મેકવાનનું 'બાલદેવો ભવઃ' વિષય પર વ્યાખ્યાન યોજાઈ ગયું. જેમાં તેમણે સ્મરણો રજૂ કરીને બાળપણથી સૌને પરિચિત કર્યાં. તેઓશ્રીએ જીવન પ્રસંગો દ્વારા બાળકોને દેવ ગણીને એમને પ્રેમ, સહાનુભૂતિ આપવી જોઈએ તેના પર ભાર આપ્યો. તાલીમાર્થી શાહ ચાર્લસાએ આભારદર્શન કર્યું અને કાર્યક્રમનું સમાપન કર્યું.

ભગવાન મહાવીર કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન (એમ.એડ.) સુરતમાં યુનિવર્સિટીના રીડર શ્રી ઉમ્મેદસિંગે "શૈક્ષણિક તકનિકીમાં વ્યવસ્થાપન" વિષય ઉપર વ્યાખ્યાન આપ્યું. જેમાં તેમણે શૈક્ષણિક તકનિકમાં કઈ રીતે વ્યવસ્થાપનકાર્ય કરી શકાય તે અંગે ચર્ચા કરી હતી.

એમિટી બી.એડ. કોલેજ, ભરૂચ દ્વારા બાળદિનની ઉજવણી નિમિત્તે તા. ૧૩-૧૧-૦૯ના રોજ મંદબુદ્ધિના બાળકોની સંસ્થા અસ્મિતા વિકાસ કેન્દ્ર, ત્રાલસા તથા કલરવ સ્કૂલ, ભરૂચની મુલાકાત લીધી હતી. તાલીમાર્થીઓ દ્વારા આ બંને સંસ્થાઓમાં બાળગીત, અભિનયગીત તથા બાળવાર્તા વગેરે રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. કલરવ સ્કૂલ, ભરૂચમાં સ્પેશ્યલ એજ્યુકેટર તરીકે કાર્ય કરતા શ્રીમતી અર્ચનાબેન ઘોષ દ્વારા Mental Retardation (MT) વિશે તથા સંસ્થામાં ચાલતી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ અને વોકેશનલ ટ્રેનિંગ વિશે જાણકારી આપવામાં આવી. અસ્મિતા વિકાસ કેન્દ્ર, ત્રાલસામાં પણ પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ સંસ્થામાં થતી શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ અને વર્ગખંડ વ્યવસ્થા, ભોજનાલય, પ્રાર્થનાખંડ, છાત્રાલય, બાળકોએ મેળવેલ ઈનામો, ઓલિમ્પિકના મેડલ વગેરે નિહાળ્યા હતા.

સ્પર્ધા

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટીની બોક્સિંગ (ભાઈઓ)ની ટીમમાં ઈવનિંગ કોમર્સ કોલેજના વિદ્યાર્થી ગ્યાનવાલી દિલબહાદુર યુનિવર્સિટી બોક્સિંગ(ભાઈઓ) ટીમમાં પસંદગી પામ્યા છે અને ટૂંક સમયમાં યુનિવર્સિટી ટીમ પ્લેયર તરીકે વારાણસી મુકામે યોજનાર બોક્સિંગ (ભાઈઓ) સ્પર્ધામાં પ્રતિનિધિત્વ કરશે. અભિનંદન.

સ્વર્ણિમ ગુજરાત અંતર્ગત સર કે.પી. કોલેજ ઓફ કોમર્સ, સુરતમાં તા. ૨૪-૧૧-૨૦૦૯નાં રોજ આંતર કાવ્ય-પઠન સ્પર્ધા યોજાઈ ગઈ. જેમાં આચાર્યશ્રી ડૉ. યુ.ટી. દેસાઈએ સૌ મહાજનો અને કોલજોમાંથી આવેલા સ્પર્ધકોને શુભકામનાઓ પાઠવી હતી. કવિ ડોક્ટર મુકુલભાઈ ચોકસીના શુભ હસ્તે દિપ પ્રાગટ્ય કરીને તથા કાવ્ય પઠન કરીને વિદ્યાર્થીઓને મંત્રમુગ્ધ કર્યા હતા. આ કાવ્યપઠન સ્પર્ધામાં વિવિધ કોલેજોના ૬૧ જેટલા સ્પર્ધકોએ ભાગ લીધો. કાવ્ય પઠન સ્પર્ધાના નિર્ણાયકો તરીકે બકુલેશભાઈ દેસાઈ, શ્રીમતી ચામિનીબહેન વ્યાસ અને શ્રી મહેશભાઈ દાવળકરે સેવા આપી હતી. આ સ્પર્ધામાં : પ્રથમ નંબર - કુ. નિશા સિંઘ, ગવર્મેન્ટ કોલેજ, દમણ, દ્વિતીય નંબર - કુ. જાનકી ઠાકર, બી.આર.સી.એમ. કોલેજ, સુરત, તૃતીય નંબર - શ્રી વૈભવ દેસાઈ, સર કે.પી. કોલેજ ઓફ કોમર્સ, (ઈવનિંગ કોલેજ), સુરત, આસ્વાસન ઈનામ - (૧) કુ. પલક બી. શાહ, સર કે.પી. કોલેજ ઓફ કોમર્સ, સુરત અને (૨) કુ. પ્રજ્ઞા સીંગ, ગવર્મેન્ટ કોલેજ, દમણ. વિજેતા રહ્યા હતાં.

સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ અને ફિટનેશ કમિટીના ભાગરૂપે જીવન જયોત ટ્રસ્ટ, અમરોલી સંચાલિત પ્રો. વી.બી. શાહ ઈન્સ્ટીટ્યૂટ

ઓફ મેનેજમેન્ટ, આર.વી. પટેલ કોલેજ ઓફ કોમર્સ (અંગ્રેજી માધ્યમ), વી.એલ. શાહ કોલેજ ઓફ કોમર્સ (ગુજરાતી માધ્યમ), આર. કે. શાહ વિમેન્સ આર્ટ્સ કોલેજ, અમરોલી, દ્વારા તા. ૨૫-૨૬ નવેમ્બર, ૨૦૦૯ દરમિયાન ઉત્તર બુનિયાદી આશ્રમશાળા સ્કૂલનાં રમતગમતનાં મેદાનમાં "વાર્ષિક રમતગમતોસવ ૨૦૦૯-૧૦"નું આયોજન ઉપરોકત કોલેજનાં ઈ.ચા. આચાર્ય શ્રીમતી શહેનાઝ આર. શેખ, બી.કોમ.નાં કો-ઓર્ડિનેટરશ્રી મુકેશ આર. ગોયાણી અને રમતગમતના ડૉ. પ્રદીપ લેન્કાનાં માર્ગદર્શન હેઠળ કરવામાં આવ્યું હતું. ઉદ્ઘાટન સમારોહમાં શ્રીમાન મહમદ હુસેન ધુપલી અને જીવન જયોત ટ્રસ્ટ, અમરોલીના સેક્રેટરી અશ્વીન પટેલ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. આ સ્પર્ધામાં દોડ, લાંબીકૂદ, ઊંચી કૂદ, ગોળા ફેંક અને ચક્ર ફેંક જેવી રમતો યોજવામાં આવેલ હતી. આ સ્પર્ધામાં સરદારા ધર્મેશ અને પટેલ સેવલને શ્રેષ્ઠ ખેલાડીનું બિરુદ આપવામાં આવેલ હતું. સ્પર્ધામાં કુલ ૨૧ ગોલ્ટ, ૨૧ સિલ્વર, અને ૨૧ બ્રોન્ઝ મેડલ વિજેતાઓને આપવામાં આવ્યા હતા.

આરોગ્ય

શ્રીમતી જી.એન. પંડ્યા બી.એડ. કોલેજ, ભેસ્તાન, તરફથી વિશ્વ એઈડ્સ દિન નિમિત્તે જનજાગૃતિ કેળવવા તા. ૪-૧૨-૨૦૦૯ના રોજ શ્રીમતી જી.એન. પંડ્યા બી.એડ. કોલેજથી ભેસ્તાન ચાર રસ્તા સુધી વિશાળ રેલીનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. રેલીમાં કોલેજના ઈન્ચાર્જ આચાર્યશ્રી, અધ્યાપકગણ અને બી.એડ. કોલેજના પ્રશિક્ષણાર્થી મિત્રોએ ભાગ લીધો હતો. આ રેલી એઈડ્સ અંગે જનજાગૃતિ કેળવવા અર્થે વિવિધ સ્લોગનો વાળા પોસ્ટર્સ નારાઓના નાદ સહિત નીકળી હતી.

જે.ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ.પી. દેસાઈ કોમર્સ કોલેજ, બી.એ., બી.કોમ., એમ.કોમ., એમ.એ. ગ્રાન્ટેડ અને સેલ્ફ ફાયનાન્સ, બી.બી.એ., બી.એ., બી.કોમ., બી.સી.એ., બી.એસ.સી. સ્વનિર્ભર અમરોલીનો એન.એસ.એસ. વિભાગ, સુરત રક્તદાન કેન્દ્ર, ઈન્ડિયન મેડીકલ એસોસીએશન, ફેમિલિ ફિઝિયન, અમરોલી મેડીકલ સર્કલ, અમરોલી, લાયન્સ કલબ ઓફ સુરત નોર્થનાં પ્રિ. ડૉ. કે.એન. ચાવડાનાં નેતૃત્વ હેઠળ તા. ૨૫-૧૧-૨૦૦૯ના રોજ અમરોલી ખાતે તૃતીય રક્તદાન શિબિરનું આયોજન થયું હતું. જેમાં આ કેમ્પમાં કુલ ૧૦૪ બોટલ રક્ત એકત્રિત કરવામાં આવ્યું હતું. આ શિબિર સુરત રક્તદાન કેન્દ્રનાં ડૉ. અનિલ અગ્રવાલ અને ટીમ તેમજ પ્રા. કે.એસ. સુતરીયા, પ્રા. બી.એન. પટેલ, પ્રા. જે.ડી. વાછાણી, પ્રા. વી. એમ. ચૌધરી તેમજ, જનરલ સેક્રેટરી શ્રી કાલુ વણાઝારા, શ્રી ધવલ શાહ, શ્રી દિપ્તેશ શાસ્ત્રી અને સ્ટુડન્ટ્સ કાઉન્સિલના સહકારથી તેમજ કોલેજ પરિવારના સહયોગથી સંપન્ન થયો.

વિશ્વ વિજ્ઞાન દિન

તા. ૧૦-૧૧-૨૦૦૯ના દિવસે નવયુગ સાયન્સ કોલેજ, સુરતમાં વિશ્વ વિજ્ઞાન દિનની ઉજવણી પ્રસંગે યુનિવર્સિટીના સાયન્સ ફેકલ્ટીના ડીન. ડૉ. મીનુ પરબીયા, અતિથિ વિશેષ તરીકે મહેન્દ્રભાઈ કતારગામવાળા, જયભારતી કોમ્યુનિટી સાયન્સ સેન્ટર, સુરતના શ્રી દિનેશ પટેલ તથા IPA ચેપ્ટર, મુંબઈના શ્રી ડૉ. અશોક મોદી હાજર રહ્યા હતા. આ પ્રસંગે અધ્યક્ષ પદેથી ડૉ. મીનુ પરબીયાએ પ્રાસંગિક ઉદ્બોધન કરેલ હતું. તેમજ મુંબઈ યુનિવર્સિટીના પ્રા. ડૉ. રાધા શ્રીનિવાસને "નેનોસાયન્સ" વિષય પર રસપ્રદ માહિતી આપી. ડૉ. અશ્વિનભાઈ પટેલે મહેમાનોને ઉમળકાભેર આવકારી, વિદ્યાર્થીઓને વૈજ્ઞાનિક અભિગમ આપનાવવા ભાર મૂક્યો હતો. આ ઉજવણીમાં સુરતની વિવિધ કોલેજના વિજ્ઞાનના પ્રાધ્યાપકો અને વિદ્યાર્થીઓએ મોટી સંખ્યામાં હાજરી આપી હતી.

વાચન વિશેષ

પુસ્તક પરિચય

જીત કે હાર રહો તૈયાર. પટની, ઉજ્જવલ. અનુવાદ : તેજસ શુક્લ. અમદાવાદ : આર.આર. શેઠની કંપની, ૨૦૦૯. પૃ. ૧૭૦. રૂ. ૧૨૫/-

આ પુસ્તકમાં : ૧. પુસ્તકનો આત્મા, ૨. નિષ્ફળતાનો અર્થ જીવનનો અંત નથી, ૩. આશીર્વાદ કે શાપ ?, ૪. સાથ છોડો, સાથ પસંદ કરો, ૫. તણાવ છે તો જીવન છે, ૬. પોતાનું માર્કેટિંગ કરો, ૭. શું તમારી પાસે પણ સમય નથી ?, ૮. તાકાતની સાથે દિશા પણ જરૂરી છે, ૯. જીવનની પ્રાથમિકતાઓ નક્કી કરો, ૧૦. અતીતમાંથી મુક્તિ જરૂરી છે, ૧૧. ઉપરવાળાને કર્મશીલ માણસો ગમે છે, ૧૨. જેવી ડ્રષ્ટિ, એવી સૃષ્ટિ, ૧૩. તમારી અંદર કાંઈક વિશિષ્ટતા છે, ૧૪. હકારાત્મક અને નકારાત્મક લોકો, ૧૫. મારી શ્રદ્ધાંજલિ કેવી હશે ?, ૧૬. જાપાની માછલી અને પડકારો, ૧૭. ગર્વ જરૂરી છે, અભિમાન અને દેખાડો નહિ, ૧૮. નાનૂગિરીના ૩ નિયમ, ૧૯. આ સફળતા કેવી બલા છે, ૨૦. લક્ષ્ય, ૨૧. ઉત્સાહી નહીં, તો મુશ્કેલી છે, ૨૨. પેન્સિલ પાસેથી જાણો સુખી જીવનના પાંચ નિયમો, ૨૩. બહાનુની 'નનામી' કે સફળતાની 'શોભાયાત્રા' પસંદગી તમારી, ૨૪. હોશિયાર લેખકો, મને માફ કરજો, ૨૫. જે જોઈએ તે વહેંચો, ૨૬. તમારી જાત પર તમને વિશ્વાસ છે ?, ૨૭. તમે પણ તક મેળવવાની રાહ જુઓ છો ?, ૨૮. મને સૌથી વધુ ગમતો ગુરુમંત્ર 'ભાર ન રાખો', ૨૯. કુટુંબ પ્રથમ છે, ૩૦. પરિણામ જોઈએ છે ? તો ધ્યાન આપો, ૩૧. સફળ વાતચીતના ૬ શક્તિશાળી નિયમ, ૩૨. કાચબો અને સસલું એક વાર્તા - ૮ બોધ, ૩૩. ઉત્તમ પ્રતિષ્ઠા ઊભી કરવાના ૨૫ મંત્રો, ૩૪. કેટલાંક એવાં વચનો, જેનું પાલન કરવાનું છે આ વર્ષને ખૂબ સફળ અને આનંદીત બનાવો, જેવા પ્રકરણોનો સમાવેશ થાય છે. આ પુસ્તકમાં વાચકને એવા અનેક વિચાર મળે છે જે વાચકને વિચાર કરવા માટે મજબૂર કરે છે. લેખક કહે છે કે આ પુસ્તક એક શાનદાર સત્કાર સમારંભના મેનું જેવું છે. એમાંથી જે પસંદ પડે તેને ગ્રહણ કરી લેવું અને જે અનુકૂળ ન પડે તેને છોડી દેવું. આ પુસ્તકમાં મીઠી અને સુંવાળી વાર્તાઓ નથી. શક્ય છે કે આ પુસ્તક તમને ટંદોળે, શરમાવે, દુઃખ પહોંચાડે, ગુસ્સો કરે, પ્રેરણા આપે અથવા કડવા સત્યને તમારી સામે ઊભું કરે, પરંતુ એક વાત સાચી છે કે તમારા મગજમાં વિચારોનો વિસ્ફોટ જરૂર થશે.

બી.જે. અંકુયા
ઈન્ચાર્જ યુનિવર્સિટી લાઈબ્રેરિઅન

પ્રતિ ધ્વનિ

સ્નેહી કુલપતિશ્રી ડૉ. પ્રજાપતિ
સાદર નમસ્કાર.

ઓક્ટોબર ૨૦૦૯નો 'દક્ષિણાયન'નો અંક મળ્યો. આપનું 'દીપે અરુણું પરભાત' સંદેશ ગમ્યો ! શિક્ષક-અધ્યાપક-કુલપતિ સહિત શિક્ષણ સેવીઓનું મન 'શિવ સંકલ્પયુક્ત' અને તો જ 'મૂલ્યનિષ્ઠ' શિક્ષણની સુવાસ અત્ર-તત્ર-સર્વત્ર પ્રગટે. શિક્ષક તો પરમાત્માનો વરેણ્ય પુત્ર છે, પોતાની જાતને નહીં વિદ્યાકીચ તેજ દ્વારા સમગ્ર વિશ્વને શિવ સંકલ્પયુક્ત આધ્યાત્મિક માનસ વિકસિત કરનારો દેવદૂત છે. આપે ચર્ચુવેદની 'મે મનઃ શિવ સંકલ્પમસ્તુ' ટાંકીને દીપોત્સવી અને નૂતન વર્ષના ઉલ્લાસને દ્વિગુણિત કર્યો છે. મારાં શુભેચ્છા ભીનાં હાર્દિક અભિનંદન

(ડૉ.) ચંદ્રકાન્ત મહેતા
પૂર્વ ઉપકુલપતિ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ

કા કામ નજીવું કે હલકું નથી થી

જગવિખ્યાત મેયો કિલનિકના સ્થાપક ડૉ. ચાર્લ્સ મેયો તેમના મિત્રોમાં ડૉ. ચાર્લ્સ તરીકે જાણીતા હતા. એક વખત એક અંગ્રેજ મિત્ર તેમના ઘરે મહેમાન થઈને આવ્યો. આખો દિવસ વાતોના ગપાટા માર્યા પણ રાત્રે જ્યારે મહેમાન સૂવા ગયા ત્યારે તેના બુટ બેડરૂમની બહાર મૂકી દીધા, એવી આશાએ કે નોકર તે સવારે પોલિશ કરી દેશે. ડૉ. મેયોએ મહેમાનના રૂમ બહાર તેમના બુટ જોયા. તેમણે તે ઉપાડી લીધા અને પોલિશ કરીને પાછા તેના સ્થાને મૂકી દીધા. સવારે મહેમાન ઊઠયા તો તેમણે પોતાના બુટ પોલિશ કરેલાં જોઈ રાજીપો વ્યક્ત કર્યો. પરંતુ તેને ખબર ન હતી કે આ મામુલી કે નજીવું કામ જે નોકર વર્ગ કરે તે તેમના ખ્યાતનામ યજમાને કર્યું હતું. ડૉ. મેયો એવી વ્યક્તિ હતા જે નમ્રપણે સેવા કરવામાં માનતા હતા. પરંતુ આપણે તો આપણા 'અહ'ને છોડી શકતા નથી અને એટલે 'છટ આ કામ મારાથી થતું હશે. ?!' તેમ બોલી ઊઠીએ છીએ. આપણે બધે આપણો કક્કો ખરો કરાવવામાંથી ઊંચા આવતા નથી. આપણે આપણા બનાવટી વ્યક્તિત્વનો એક કિલ્લો બનાવી દીધો છે. જેમાંથી આપણે બહાર નીકળી શકતા નથી. ખરેખર તો આપણે જાણી લેવું જોઈએ કે કોઈપણ કામ નજીવું કે હલકું નથી.

(જીતો દુનિયા તમારા અભિગમથી. જે.પી. વાસવાણી, પૃ. ૯૧)

ન્યાયસ્વન્તશ્ચિત્તિનો મા વિ યૌષ્ઠ સંરાધ્યન્તઃ સધુરાશ્ચરન્ત । અન્યોન્યસ્મૈ વલગુ વદન્તો યાત સમગ્રાસ્થ સઘ્રીચીનામ્ ।।

શ્રેષ્ઠતા પ્રાપ્ત કરી બધા લોકો હૃદયથી મળીને સાથે રહો. કદાપિ વિખૂટા ન પડો.

એકબીજાને પ્રસન્ન રાખીને એક સાથે મળીને ભારે બોજ ખેંચતા રહો. પરસ્પર મૃદુ સંભાષણ કરો. અને પોતાને અનુરક્ત લોકોને હંમેશા મળતા રહો.

(અથર્વવેદ ૫/૧૯/૫)

VNSGU
VEER NARMAD
SOUTH GUJARAT
UNIVERSITY, SURAT

Veer Narmad South Gujarat University, Udhna Magdalla Road, Surat

Tel : +91 - 261 - 222 71 41 - 46 Fax : +91 - 261 - 222 73 12 Visit us at : www.sgu.ernet.in

Editor : B J Ankuya, Incharge University Librarian, VNSGU Central Library, Surat.

Published by : Shri J R Mehta, Registrar, VNSGU, Surat.

Designed & Printed by : KLIK Solutions, 204, City Centre, Sosyo Circle, U M Road, Surat, Tel (0261) 2634179 / 98 25 25 99 11 E-mail : info@klicksolutions.com